

صهیامی سعادت

www.ketab.ir
بررسی علل و زمینه‌های گرایش به مکتب اهل بیت علیهم‌السلام در دوره معاصر

نویسنده: مرتضی منصوری

سرشناسه	: منصوری، مرتضی، ۱۳۶۰-
عنوان و نام پدیدآور	: صهبای سعادت: بررسی علل و زمینه‌های گرایش به مکتب اهل بیت (ع) در دوره معاصر/ نویسنده مرتضی منصوری.
مشخصات نشر	: قم: میراث ماندگار، ۱۴۰۳.
مشخصات ظاهری	: و ۱۶۰ص.
شابک	: ۹۷۸-۶۰۰-۳۱۴-۵۰۰-۹
وضعیت فهرست نویسی	: فیبا
یادداشت	: کتابنامه: ص. ۱۵۱ - ۱۶۰؛ همچنین به صورت زیرنویس.
عنوان دیگر	: بررسی علل و زمینه‌های گرایش به مکتب اهل بیت (ع) در دوره معاصر.
موضوع	: تازه‌گیشان شیعی
	● Shiites converts
	شیعه -- تاریخ -- قرن ۱۴
	-- History -- Shi'ah - 14th century
	چهارده معصوم -- احادیث
	● Fourteen Innocents of Shiite -- Hadiths
	شیعه -- عقاید
	Shia'h -- Doctrines
	چهارده معصوم در قرآن
	● Fourteen Innocents of Shiite in the Qur'an
رده بندی کنگره	BP۲۳۳
رده بندی دیویی	۵۳۲.۳۳
شماره کتابشناسی ملی	۶۱۳۹۶۸

● عنوان: صهبای سعادت

● نویسنده: مرتضی منصوری

● قیمت: ۲۵۰,۰۰۰ تومان

● انتشارات: میراث ماندگار

● چاپ: وفا

● شمارگان: ۵۰ جلد

● نوبت چاپ: اول ۱۴۰۳

● شابک: ۹ - ۵۰۰ - ۳۱۴ - ۶۰۰ - ۹۷۸

آدرس ناشر: قم، ساختمان ناشران، پلاک ۳۱۸

تلفن: ۰۲۵۳۷۸۴۲۳۹۸

فهرست مطالب

۹	مقدمه
۱۱	پیشگفتار
۱۳	پیشینه

فصل اول: مباحث مقدماتی/ ۱۵

۱۶	تشیع در لغت و اصطلاح؛
۱۶	معنای لغوی تشیع؛
۱۸	معنای اصطلاحی شیعه؛
۲۰	اهل بیت در لغت و اصطلاح؛
۲۰	معنای لغوی اهل بیت <small>علیهم السلام</small> ؛
۲۱	معنای اصطلاحی اهل بیت <small>علیهم السلام</small> ؛
۲۳	استبصار در لغت و اصطلاح؛
۲۳	معنای لغوی استبصار؛
۲۴	معنای اصطلاحی استبصار؛
۲۵	پیشینه استبصار در اسلام؛
۳۰	جایگاه اهل بیت <small>علیهم السلام</small> در قرآن و سنت؛
۳۰	اهل بیت در قرآن؛
۳۴	اهل بیت در سنت؛
۳۹	اهل بیت <small>علیهم السلام</small> از منظر مذاهب اسلامی؛
۴۰	اهل بیت <small>علیهم السلام</small> از منظر خلفاء؛
۴۲	اهل بیت <small>علیهم السلام</small> از منظر ائمه مذاهب اربعه؛
۴۵	اهل بیت <small>علیهم السلام</small> در صحاح اهل سنت؛
۴۶	اهمیت استبصار در دوره معاصر؛

فصل دوم: علل فکری - معرفتی/ ۴۹

۵۰	جایگاه علمی ودینی اهل بیت <small>علیهم السلام</small> ؛
----	---

- ۵۱..... اهل بیت امانه و حجج الہی بر مردم!
- ۵۲..... اهل بیت تنها مسیر حقیقی نجات!
- ۵۳..... تبعیت از اسلام راستین!
- ۵۵..... مرجعیت علمی اهل بیت علیہم السلام!
- ۵۶..... مکتب داری امام صادق علیہ السلام!
- ۵۸..... وجود روایات متواتر بر امامان دوازده گانه!
- ۵۹..... ویژگی‌های منحصر بفرد!
- ۶۰..... اعجاز حیرت انگیز نهج البلاغه!
- ۶۱..... مضامین بالای صحیفه سجادیه و ادعیه ماثور!
- ۶۲..... شعاع نورانیت خطبه فدکیه!
- ۶۳..... خطابه اثرگذار عقیده بنی هاشم علیہم السلام!
- ۶۴..... مهدویت و انتظار واقعی!
- ۶۵..... دوری از اهل بیت زمینه ساز انحراف!
- ۶۷..... اتقان و استحکام آموزه‌های شیعه!
- ۶۸..... عقلانیت و ارائه دلیل منطقی!
- ۶۹..... اقتناع مخاطب و پاسخ به نیاز فطری!
- ۷۱..... ارائه مستندات براساس ادیان و مذاهب!
- ۷۵..... قوت استنباط مسائل!
- ۷۶..... قوت استدلال و اقتناع وجدان و عقل!
- ۷۷..... هم خوانی آموزه‌ها با عقل و وجدان!
- ۷۸..... تطابق معارف با فطرت و فهم آسان!
- ۸۰..... وزانت و متانت در عقاید!
- ۸۱..... جامعیت تشیع در تمام ابعاد!
- ۸۲..... احاطه به جوانب مختلف!
- ۸۳..... باورهای شفاف و اطمینان بخش!
- ۸۵..... ضعف مبانی فرقه‌های دیگر!
- ۸۶..... وجود تناقض و تضاد در اندیشه‌ها!
- ۸۷..... سستی و ضعف باورها!

فهرست مطالب / ۷

- ۸۹..... ناتوانی عالمان مذاهب در پاسخ گویی به شبهات؛
- ۹۰..... طفره از پاسخگویی به سوالات؛
- ۹۳..... سوالاتی بدون پاسخ صحیح و منطقی؛
- ۹۵..... آشنایی با واقعیت‌های مذاهب دیگر؛
- ۹۶..... تشکیک در اصل باورهای اعتقادی؛
- ۹۸..... مواضع مغرضانه و خلاف واقع؛

فصل سوم: علل سیاسی - اجتماعی / ۱۰۵

- ۱۰۶..... استکبار ستیزی شیعیان؛
- ۱۰۷..... روحیه مقاومت و ایستادگی؛
- ۱۰۸..... ظلم ستیزی و انقلاب مقتدرانه؛
- ۱۱۱..... مرجعیت و ولایت فقیه در رهبری امت اسلامی؛
- ۱۱۲..... عالمان عامل و بصیر؛
- ۱۱۳..... آثار و تالیفات علمی؛
- ۱۱۵..... منش و سیره عملی عالمان؛
- ۱۱۷..... ولایت فقیه و زعامت جامعه؛
- ۱۲۲..... عدالت در نظام اجتماعی شیعه؛
- ۱۲۴..... امام علی علیه السلام صدای رسای عدالت؛
- ۱۲۶..... عدالت محوری نیاز فطرت انسانی؛

فصل چهارم علل فرهنگی - اخلاقی / ۱۲۹

- ۱۳۰..... جایگاه نوع دوستی در فرهنگ شیعه؛
- ۱۳۱..... نوع دوستی گامی در مسیر بندگی؛
- ۱۳۳..... فارغ از هر گونه رنگ و نژاد و مذهب؛
- ۱۳۵..... نقش اخلاق و تقوا در میان شیعیان؛
- ۱۳۵..... اخلاق مداری، رمز تسخیر قلوب؛
- ۱۳۷..... جاذبه‌ی اخلاق و مدارا؛
- ۱۴۱..... تاثیر مصاحبت با شیعیان؛
- ۱۴۲..... متانت، صبوری و سخن نیکو؛

- ۱۴۳..... همنشین صالح هادی به سعادت و رستگاری!.....
- ۱۴۵..... تعظیم شاعر دینی!.....
- ۱۴۶..... احیاء مکتب انسان ساز عاشورا!.....
- ۱۵۰..... قیام الهام بخش و بصیرت افزا!.....

فصل پنجم آسیب‌ها و موانع گرایش/۱۵۹

- ۱۶۰..... تعصبات مذهبی!.....
- ۱۶۱..... تعصبات منفی و شیطانی!.....
- ۱۶۱..... تبعیت کورکورانه و درگیری‌های مذهبی!.....
- ۱۶۶..... کتمان حقایق!.....
- ۱۶۷..... تضعیف و تشکیک بهانه‌ی کتمان!.....
- ۱۶۹..... شخصیت تراشی‌های پوشالی!.....
- ۱۷۰..... نقصان و اجمال در نقل تاریخ!.....
- ۱۷۲..... تهمت و نشر اکاذیب!.....
- ۱۷۲..... دروغ پردازی و نشر تهمت‌های ناروا!.....
- ۱۷۴..... شایعه پراکنی و شیعه ستیزی!.....
- ۱۷۷..... ترویج شبهات!.....
- ۱۷۷..... القا و ترویج شبهات بی پایه و اساس!.....
- ۱۸۰..... القای دروغ و تهمت در قالب شبهه!.....
- ۱۸۲..... افراطی‌گری!.....
- ۱۸۳..... تعصب و تحجر جریان‌های افراطی!.....
- ۱۸۳..... غیر مسلمانان معاند!.....
- ۱۸۴..... مسلمانان غیر شیعه!.....
- ۱۹۰..... شیعه نماهای افراطی!.....
- ۱۹۱..... تخریب، تضعیف و دشمن تراشی!.....
- ۱۹۳..... خاتمه!.....
- ۱۹۵..... فهرست منابع:.....

مقدمه

اسلام دین جاودانه و کاملی است که راه خوشبختی دنیوی و اخروی انسان را به بهترین شکل ارائه کرده است. پیامبر اسلام حضرت محمد مصطفی صلی الله علیه و آله و امامان معصوم علیهم السلام به عنوان جانشینان برحق آن حضرت، در طول عمر پربرکتشان کوشیدند تا اسلام واقعی در قلمرو حیات بشر پیاده شود. علمای شیعه نیز به عنوان وارثان علوم اهل بیت علیهم السلام به حفظ و تحقق این میراث گران قدر اهتمام ورزیده‌اند. بدین روی از صدر اسلام تا کنون، مکتب حیات بخش تشیع علیهم السلام که در آموزه‌های اهل بیت عصمت و طهارت علیهم السلام ریشه دارد همواره جلوه‌گر تعالیم آسمانی اسلام راستین بوده است و نیاز بشر امروز به این مکتب، نه تنها کمتر از احتیاج انسان دیروز نیست، بلکه به مراتب بیشتر است.

در جهان معاصر که فرهنگ‌ها و شبه فرهنگ‌های فراوانی ذهن انسان امروز را آکنده از اضطراب و تزلزل کرده و شبهات و شکوک با حجم سنگین تبلیغات، اندیشه‌ها و عقاید را هدف قرار داده‌اند، ضرورت توجه به این مکتب حیات بخش دوچندان به نظر می‌رسد. حوزه علمی قم به منظور ترویج مکتب تشیع و تبلیغ و آموزش معارف نجات بخش اسلام در عصر کنونی، به تدوین و تصویب رشته شیعه‌شناسی اقدام کرد. این رشته در سال ۱۳۸۷ به اهتمام مرجع عالی قدر، حضرت آیت الله العظمی ناصر مکارم شیرازی مدظله، با راه‌اندازی مرکز آموزش تخصصی شیعه‌شناسی در قم به اجرا درآمده که اکنون در سطح سه (کارشناسی ارشد) و سطح چهار (دکتری) در حال فعالیت است.

مرکز تخصصی شیعه‌شناسی حوزه علمی قم با عنایت به مطالب پیش گفته، در نظر دارد آثاری را که با دقت علمی تدوین و ارزیابی شده‌اند، منتشر سازد. اثر پیش‌رو، که به قلم نویسنده محترم جناب حجت‌الاسلام والمسلمین آقای مرتضی منصوری، از شیعه‌پژوهان مرکز نگارش یافته، از آن جمله است که در این مجال از ایشان تقدیر و تشکر می‌شود.

در پایان از تمام همکاران مرکز که در انتشار این کتاب سهمی داشته‌اند، تشکر و سپاسگزاری می‌نمایم.

و آخر دعوانا أن الحمد لله رب العالمین
مدیر مرکز تخصصی شیعه‌شناسی
ناصرشهدی زندی

پیشگفتار

با توجه به حقانیت و جامعیت مذهب تشیع، در طول تاریخ افراد زیادی از ادیان و مذاهب دیگر به سوی آن متمایل شده اند. و در نهایت پس از تحقیق و مطالعات گسترده به مذهب تشیع گرویده اند. جاذبه‌های شیعه در حیطه‌های مختلفی مانند جنبه‌های فکری معرفتی، مسائل سیاسی، اجتماعی، اخلاقی، فرهنگی در گرایش و جذب افراد به این مذهب نقش موثری داشته است. با عنایت به گستره ی زمانی در این تحقیق بر آنیم تا در دوره معاصر و یک قرن اخیر به بررسی مهم ترین علل گرایش مستبصرین به تشیع بپردازیم و در پایان نقطه مقابل آن یعنی عوامل سلبی که مانع در مسیر استبصار می‌شود را بیان نماییم.

لذا در این پژوهش علاوه بر مراجعه به تالیفات مستبصرین، سایت‌ها، نشریات تخصصی، با بهره گیری از تحقیقات میدانی و از طریق مصاحبه با تعدادی از مستبصرین بزرگواری که قابل دسترسی هستند و امکان مصاحبه با ایشان فراهم باشد به بیان علل گرایش مستبصرین به تشیع و اهل بیت علیهم‌السلام در دوره‌های معاصر بپردازیم.

خدای منان را سپاسگزارم که توفیق فرمود زیر سایه ی کریمه اهل بیت حضرت فاطمه معصومه علیها‌السلام و با امید به عنایات حضرت ولی عصر روحی له الفداء این نوشته ناقابل را به رشته تحریر در آورم.

برخود لازم می‌دانم از همه ی اساتید بزرگواری که از آغاز دوران تحصیل تا کنون از علم، اخلاق و معرفت آنها بهره‌های فراوانی برده ام تقدیر و تشکر نمایم. همچنین از اساتید

گرانقدر حجج اسلام والمسلمین آقایان مهدی لطفی، سید محمدعلی داعی نژاد و ناصر شهیدی (زیدعزهم) که با راهنمایی‌های حکیمانه، حقیر را یاری نمودند تشکر نمایم. سپاس آخر به مهربان‌ترین وفداکارترین همراهان زندگی‌م تقدیم می‌نمایم والدینم که علاوه بر حق استادی هدایتگر و مشوق من در راه کسب علم بودند. همسر و دختران مهربانم که با تحمل سختی‌های دوران تحصیل اینجانب را یاری نمودند تشکر و سپاس گزاری می‌نمایم.

مرتضی منصوری

شهر مقدس قم

بهمن ۱۴۰۲ / شعبان المعظم ۱۴۴۵

پیشینه

با توجه به اینکه استبصار سابقه ی طولانی دارد و بخصوص در قرون اخیر افراد زیادی به تشیع گرویده اند اما متأسفانه آنچنان که باید و شاید در این زمینه تالیفات گسترده ای وجود ندارد. و هیچ کتاب یا پایان نامه مستقلی که در آن از علل گرایش به تشیع در میان مستبصرین بحث شده باشد یافت نشد هرچند فعالیت‌هایی معدودی در زمینه مباحث مربوط به مستبصرین انجام شده است از جمله:

✓ کتاب موسوعه من جباه المستبصرین از آثار مرکز ابحاث العقائده که اقدام به تهیه ی مجموعه ای ۱۲ جلدی به این نام نموده است. و در آن به معرفی تعدادی از مستبصرین از اقصی نقاط عالم پرداخته است. هرچند مجموعه ای نفیس و ارزشمند است اما متأسفانه بطور متمرکز بر علل و زمینه‌های گرایش به تشیع کار نشده است.

✓ تالیفات بعضی از مستبصرین معاصرمانند: تیجانی، هاشم آل قیطی، مرعی انطاکی و ...

✓ فعالیت و راه اندازی چند سایت تخصصی به نام‌های استبصار، رهیافته، المستبصرون و ...

از ویژگی‌ها و امتیازات این تحقیق آن است که بر خلاف کارهای صورت گرفته ی قبلی که بیشتر در زندگی نامه و خاطرات، و مراحل استبصار، مستبصرین تمرکز دارد، در صدد آن هستیم که به عوامل جذب و گرایش به تشیع بپردازیم تا از آن طریق بتوان بصورت کاربردی گامی در شتاب و توسعه ی مسیر مستبصرین برداریم. علاوه بر اینکه

محدود کردن آن به دوره معاصر و جامع نگری از دیگر مزایای آن می‌باشد. و در فصل پایانی به بیان آسیب‌ها و موانع گرایش به تشیع پرداخته می‌شود. تا با شناسایی و رصد موانع بتوان مسیر مستبصرین را در حرکت به سوی تشیع هموار کرد.